

OBSŁUGA ZLECEŃ

I. Zlecenia bez limitu ceny

1. Zlecenia PKC

Podstawową zmianą w sposobie realizacji zleceń PKC w stosunku do systemu WARSET jest zasada mówiąca, że część zlecenia napływającego, mogąca się zrealizować wewnątrz widełek (statycznych i dynamicznych), jest zawsze realizowana. Dopiero pozostała część wykraczająca poza widełki może zostać odrzucona bądź przyjęta do arkusza w zależności od konfiguracji systemu.

Zlecenie PKC jest zleceniem bez limitu ceny, realizowanym z najlepszymi aktualnie dostępnymi zleceniami po przeciwnej stronie arkusza. PKC może być zrealizowany w kilku transakcjach po różnych cenach. Składający zlecenie PKC nie ma możliwości kontroli kursu realizacji.

Podstawowe cechy zlecenia PKC:

- w pre-openingu PKC ma taki sam priorytet jak odpowiednik PCRO w systemie WARSET,
- niezrealizowana na fixingu część zlecenia PKC pozostaje w arkuszu nadal jako PKC,
- w trakcie notowań ciągłych zlecenie PKC można złożyć nawet wtedy, kiedy po przeciwnej stronie arkusza nie ma wystarczającego wolumenu pozwalającego na całkowitą realizację zlecenia. Niezrealizowana część oczekuje w arkuszu jako PKC (nie powodując zawieszenia instrumentu). W takiej sytuacji złożenie zlecenia przeciwstawnego powoduje zawarcie transakcji po cenie najlepszej z poniższych (z punktu widzenia zlecenia napływającego):
 - kurs ostatniej transakcji (lub kurs odniesienia dla widełek dynamicznych, jeżeli dotychczas żadna transakcja nie została zawarta)
 - najlepszy kurs zlecenia z limitem obecnego po tej samej stronie arkusza co oczekujące zlecenie PKC
 - limit zlecenia składanego po przeciwnej stronie arkusza (jeżeli jest to zlecenie z limitem)

Jako najlepszą cenę rozumie się cenę najwyższą w przypadku, gdy napływające zlecenie jest zleceniem sprzedaży, a najniższą gdy jest zleceniem kupna.

przykład (notowania ciągłe):

1) arkusz w momencie wyjściowym:

			bid	ask			
no	typ	wol.	kurs	kurs	wol.	typ	no
1	L	10	99				

LTP = 100 widełki dynamiczne = (95;105)

objaśnienia:

LTP (Last Trade Price) – kurs ostatniej transakcji

- 2) napływa zlecenie kupna PKC 15 akcji (zlecenie nr 2). Uwaga: instrument nie jest zawieszany, zlecenie nr 2 oczekuje w arkuszu.

no	typ	wol.	bid	ask			
			kurs	kurs	wol.	typ	no
2	PKC	15	PKC				
1	L	10	99				

- 3) napływa zlecenie sprzedaży PKC 40 akcji (zlecenie nr 3). Dochodzi do zawarcia następujących transakcji:

- zlecenie nr 3 ze zleceniem nr 2: kurs 100, wolumen 15
- zlecenie nr 3 ze zleceniem nr 1: kurs 99, wolumen 10

Zlecenie nr 3 jest realizowane ze zleceniem nr 2 po kursie 100, ponieważ jest on najlepszym kursem z poniższych (z punktu widzenia zlecenia nr 3):

- kurs ostatniej transakcji (100)
- najlepszy kurs zlecenia z limitem obecnego po tej samej stronie arkusza co oczekujący PKC (99)
- limit zlecenia składanego po przeciwnej stronie arkusza (jeżeli jest to zlecenie z limitem) (brak)

Niezrealizowana część zlecenia nr 3 oczekuje w arkuszu (instrument nie jest zawieszany).

no	typ	wol.	bid	ask			
			kurs	kurs	wol.	typ	no
				PKC	15	PKC	3

LTP = 99 widełki dynamiczne = (94;104)

2. Jeden typ zlecenia PCR zamiast zleceń PCR i PCRO

Zlecenia PCR i PCRO zostają zastąpione zleceniem PCR, które funkcjonuje w analogiczny sposób. Zlecenia PCR są akceptowane w pre-openingu oraz podczas notowań ciągłych.

Jeśli w czasie otwarcia w arkuszu obecne jest przynajmniej jedno zlecenie PCR i jednocześnie brak jakiegokolwiek zlecenia po przeciwnej stronie arkusza instrument jest zawieszany (standardowo).

Jeśli w czasie składania zlecenia PCR w fazie notowań ciągłych brak jest jakiegokolwiek zlecenia po przeciwnej stronie arkusza, zlecenie PCR jest odrzucane.

Zlecenia PCR składane w fazie dogrywki są również odrzucane.

II. Nowe typy ważności zleceń

1. Ważne na fixing (WNF)

Zlecenia z ważnością WNF są przyjmowane do systemu w trakcie każdej fazy sesji, ale są aktywne tylko na najbliższym fixingu (otwarciu, zamknięciu, lub podczas odwieszenia instrumentu). Niezrealizowana część zlecenia jest usuwana natychmiast po zakończeniu fixingu. Wszystkie zlecenia WNF są automatycznie anulowane po zakończeniu sesji. Realizacja zlecenia WNF następuje zgodnie z priorytetem czasu przyjęcia zlecenia do systemu transakcyjnego (nie mylić z czasem ujawnienia zlecenia w arkuszu zleceń).

Zasady ujawniania zleceń WNF:

- zlecenia WNF nie są publikowane (są niewidoczne) w trakcie notowań ciągłych dla wszystkich niezawieszonych instrumentów
- zlecenia WNF są publikowane (stają się widoczne) za każdym razem, kiedy dana klasa przechodzi do fazy pre-openingu dla wszystkich niezawieszonych instrumentów
- zlecenia WNF są publikowane podczas zawieszenia instrumentu w trakcie notowań ciągłych i dogrywki
- zlecenia WNF nie są publikowane podczas zawieszenia / odwieszenia klasy instrumentów przez nadzór sesji

2. Ważne na zamknięcie (WNZ)

Zlecenia z ważnością WNZ są przyjmowane w trakcie każdej fazy sesji, ale biorą udział tylko w najbliższym fixingu na zamknięcie. Niezrealizowana część zlecenia jest usuwana natychmiast po zakończeniu fixingu na zamknięcie. Wszystkie zlecenia WNZ są automatycznie anulowane po zakończeniu sesji. Realizacja zlecenia WNZ następuje zgodnie z priorytetem czasu przyjęcia zlecenia do systemu transakcyjnego (nie mylić z czasem ujawnienia zlecenia w arkuszu zleceń).

Zasady ujawniania zleceń WNZ:

- zlecenia WNZ są publikowane (stają się widoczne) za każdym razem, kiedy dana klasa przechodzi do fazy pre-openingu na zamknięcie dla wszystkich niezawieszonych instrumentów
- zlecenia WNZ są publikowane podczas zawieszenia instrumentu w trakcie dogrywki pod warunkiem, że ostatnim fixingiem przed dogrywką był fixing na zamknięcie
- zlecenia WNZ nie są publikowane podczas zawieszenia / odwieszenia klasy instrumentów przez nadzór sesji

3. Ważne do określonego czasu (WDC)

Zlecenia z ważnością WDC pozostają w arkuszu do czasu określonego przez składającego zlecenie. Czas wygaśnięcia odnosi się do bieżącego dnia sesyjnego.

III. Zlecenia PEG

Zlecenie typu PEG jest to zlecenie z limitem powiązany z kursem referencyjnym (tzn. z limitem podążającym za zmianami kursu referencyjnego). Kursem referencyjnym dla zlecenia PEG jest limit najlepszego zlecenia po tej samej stronie arkusza co zlecenie PEG (tzw. Primary PEG). Limit zlecenia PEG jest aktualizowany w sposób ciągły (ze zdefiniowaną częstotliwością – parametr systemu UTP). Zlecenia typu PEG są specjalnie oznakowane w arkuszu (są odróżnialne od pozostałych typów zleceń).

Zlecenia PEG nie mogą występować w arkuszu i są odrzucane / usuwane z arkusza w następujących sytuacjach:

- w pre-openingu (również podczas zawieszenia instrumentu)
- podczas notowań ciągłych jeśli brak jest zleceń z limitem po stronie arkusza, z której pobierany jest kurs referencyjny
- w trakcie dogrywki.

Podczas składania zlecenia PEG istnieje możliwość zdefiniowania dodatkowego limitu:

- maksymalnego dla zleceń kupna
- minimalnego dla zleceń sprzedaży

po przekroczeniu którego podstawowy limit zlecenia PEG przestaje być automatycznie aktualizowany przez system. Aktualizacja jest wznawiana, jeśli limit najlepszego zlecenia kupna (sprzedaży) spadnie poniżej (wzrośnie powyżej) maksymalnej (minimalnej) wartości limitu. Jeśli poziom minimalny lub maksymalny zostanie osiągnięty natychmiast po wprowadzeniu zlecenia, zlecenie PEG jest wtedy wyświetlane w arkuszu z limitem równym odpowiednio minimalnemu lub maksymalnemu limitowi. Dodatkowy limit zabezpiecza inwestora przed zakupem instrumentu po zbyt wysokiej cenie lub sprzedażą po zbyt niskiej cenie .

Zlecenie PEG traci swój priorytet za każdym razem, kiedy jego limit jest aktualizowany.

Zlecenia PEG nie mogą być łączone z następującymi warunkami: wielkość minimalna, wielkość ujawniana, WIA, WLA, WNF, WNZ.

W przypadku, kiedy najlepszą ofertą po stronie kupna lub sprzedaży jest zlecenie PKC, kursem referencyjnym dla zlecenia PEG jest kurs najlepszego zlecenia z limitem obecnego w arkuszu.

przykład 1 (notowania ciągłe):

1) arkusz w momencie wyjściowym:

			bid	ask				
no	typ	wol.	kurs	kurs	wol.	typ	no	
2	L	10	100	104	20	L	3	
1	L	15	99					

- 2) napływa zlecenie kupna 30 akcji PEG (limit maksymalny 102). Zlecenie otrzymuje limit najlepszego zlecenia z limitem po stronie kupna czyli 100.

bid				ask			
no	typ	wol.	kurs	kurs	wol.	typ	no
2	L	10	100	104	20	L	3
4	PEG	30	100				
1	L	15	99				

- 3) napływa zlecenie kupna 10 akcji z limitem 102.

bid				ask			
no	typ	wol.	kurs	kurs	wol.	typ	no
5	L	10	102	104	20	L	3
2	L	10	100				
4	PEG	30	100				
1	L	15	99				

- 4) podczas aktualizacji zleceń PEG limit zlecenia PEG jest aktualizowany limitem najlepszego zlecenia z limitem po stronie kupna, czyli 102. Aktualizacja limitu skutkuje utratą priorytetu zlecenia PEG.

bid				ask			
no	typ	wol.	kurs	kurs	wol.	typ	no
5	L	10	102	104	20	L	3
6	PEG	30	102				
2	L	10	100				
1	L	15	99				

- 5) napływa zlecenie kupna 5 akcji z limitem 103.

bid				ask			
no	typ	wol.	kurs	kurs	wol.	typ	no
7	L	5	103	104	20	L	3
5	L	10	102				
6	PEG	30	102				
2	L	10	100				
1	L	15	99				

- 6) tym razem podczas aktualizacji zleceń PEG limit zlecenia PEG nie jest aktualizowany ponieważ spowodowałoby to przekroczenie ustawionego poziomu limitu maksymalnego (102). Zlecenie PEG nie traci swojego priorytetu.

bid				ask			
no	typ	wol.	kurs	kurs	wol.	typ	no
7	L	5	103	104	20	L	3
5	L	10	102				
6	PEG	30	102				
2	L	10	100				
1	L	15	99				

- 7) napływa zlecenie sprzedaży 20 akcji PKC (zlecenie nr 8). Dochodzi do zawarcia następujących transakcji:

- zlecenie nr 8 ze zleceniem nr 7: kurs 103, wolumen 5
- zlecenie nr 8 ze zleceniem nr 5: kurs 102, wolumen 10
- zlecenie nr 8 ze zleceniem nr 6: kurs 102, wolumen 5

bid				ask			
no	typ	wol.	kurs	kurs	wol.	typ	no
6	PEG	25	102	104	20	L	3
2	L	10	100				
1	L	15	99				

- 8) podczas aktualizacji zleceń PEG limit zlecenia PEG jest aktualizowany limitem najlepszego zlecenia z limitem po stronie kupna, czyli 100. Aktualizacja limitu skutkuje utratą priorytetu zlecenia PEG.

bid				ask			
no	typ	wol.	kurs	kurs	wol.	typ	no
2	L	10	100	104	20	L	3
9	PEG	25	100				
1	L	15	99				

- 9) zlecenia 1 i 2 są ręcznie anulowane przez składającego.

bid				ask			
no	typ	wol.	kurs	kurs	wol.	typ	no
9	PEG	25	100	104	20	L	3

- 10) podczas aktualizacji zleceń PEG niezrealizowana część zlecenia PEG jest usuwana z arkusza, ponieważ w arkuszu nie ma żadnego zlecenia z limitem po stronie kupna.

			bid	ask			
no	typ	wol.	kurs	kurs	wol.	typ	no
				104	20	L	3

przykład 2 (notowania ciągle):

W celu uproszczenia poniższego przykładu pominięte zostały kroki pośrednie przedstawiające moment aktualizacji limitu zlecenia PEG.

- 1) arkusz w momencie wyjściowym:

			bid	ask			
no	typ	wol.	kurs	kurs	wol.	typ	no
1	L	25	103	105	10	L	2

- 2) napływa zlecenie kupna 10 akcji PEG (limit maksymalny 102) (zlecenie nr 3). Ponieważ limit najlepszego zlecenia z limitem po stronie kupna (103) jest wyższy od limitu maksymalnego zlecenia PEG, napływające zlecenie jest wyświetlane w arkuszu z limitem maksymalnym równym 102.

			bid	ask			
no	typ	wol.	kurs	kurs	wol.	typ	no
1	L	25	103	105	10	L	2
3	PEG	10	102				

- 3) napływa zlecenie kupna 15 akcji z limitem 100 (zlecenie nr 4).

			bid	ask			
no	typ	wol.	kurs	kurs	wol.	typ	no
1	L	25	103	105	10	L	2
3	PEG	10	102				
4	L	15	100				

- 4) napływa zlecenie kupna 5 akcji z limitem 102 (zlecenie nr 5). Zlecenie otrzymuje niższy priorytet czasu niż zlecenie PEG obecne w arkuszu.

bid				ask			
no	typ	wol.	kurs	kurs	wol.	typ	no
1	L	25	103	105	10	L	2
3	PEG	10	102				
5	L	5	102				
4	L	15	100				

- 5) napływa zlecenie sprzedaży 25 akcji z limitem 102 (zlecenie nr 6). Dochodzi do zawarcia następujących transakcji:

- zlecenie nr 6 ze zleceniem nr 1: kurs 103, wolumen 25

bid				ask			
no	typ	wol.	kurs	kurs	wol.	typ	no
3	PEG	10	102	105	10	L	2
5	L	5	102				
4	L	15	100				

- 6) zlecenie nr 5 zostaje anulowane przez składającego. Limit zlecenia PEG zostaje zaktualizowany limitem zlecenia nr 4 (100). Zlecenie PEG traci priorytet czasu.

bid				ask			
no	typ	wol.	kurs	kurs	wol.	typ	no
4	L	15	100	105	10	L	2
3	PEG	10	100				

- 7) napływa zlecenie sprzedaży 20 akcji z limitem 100 (zlecenie nr 7). Dochodzi do zawarcia następujących transakcji:

- zlecenie nr 7 ze zleceniem nr 4: kurs 100, wolumen 15
- zlecenie nr 7 ze zleceniem nr 3: kurs 100, wolumen 5

Niezrealizowana część zlecenia PEG jest automatycznie usuwana, ponieważ w arkuszu po stronie kupna nie ma już żadnego zlecenia z limitem.

bid				ask			
no	typ	wol.	kurs	kurs	wol.	typ	no
				105	10	L	2

IV. Odmienny sposób aktywacji zleceń Stop w pre-openingu

Podczas pre-openingu zlecenia Stop nie są brane pod uwagę przy kalkulacji teoretycznego kursu otwarcia oraz teoretycznego wolumenu otwarcia), ani też nie są uwzględniane przy zawieraniu transakcji na samym otwarciu.

Jeśli w wyniku realizacji zleceń Stop aktywowanych kursem otwarcia zostaną uaktywnione kolejne zlecenia Stop obecne w arkuszu:

- 1) zostaną one dodane na koniec istniejącej kolejki
- 2) są przetwarzane według priorytetu kursu aktywacji
- 3) w ramach tego samego kursu aktywacji są przetwarzane według priorytetu czasu złożenia zlecenia

V. Realizacja zleceń z wielkością ujawnianą (WUJ)

Zlecenia z wielkością ujawnianą oczekujące w arkuszu są realizowane w odmienny sposób w zależności od tego, czy transakcja jest zawierana w ramach mechanizmu internalizacji (Internal Matching Service), czy według standardowej procedury. Sposób realizacji zleceń według standardowej procedury z wielkością ujawnianą w trakcie notowań ciągłych ilustruje poniższy przykład.

przykład:

Początkowy arkusz zleceń wygląda następująco:

broker	no	wol.	bid kurs	ask kurs	wol.	no	broker
MBR2	1	60 (460)	101	102	30	4	SB21
MBR3	2	100 (500)	101	103	300	5	MBR3
SB21	3	100 (500)	101				
MBR3	6	200	98				

LTP = 101 widełki dynamiczne = (95;105)

objaśnienia:

w kolumnie "wol." w nawiasach podano całkowity wolumen zlecenia z wielkością ujawnianą (tzn. wolumen ukryty + ujawniony), natomiast liczba przed nawiasem oznacza wielkość ujawnioną w arkuszu

Wielkość ujawniana zleceń nr 1, 2, 3 wynosi 100 akcji. Broker MBR2 wprowadza zlecenie sprzedaży 370 akcji z limitem 101 (zlecenie nr 7). Zlecenie jest realizowane w następujący sposób:

- zlecenie nr 7 i zlecenie nr 1 generują transakcję po kursie 101 i wolumenie 60 akcji, wielkość ujawniona zlecenia nr 1 zostaje w całości wyczerpana, zlecenie traci swój priorytet
- zlecenie nr 7 i zlecenie nr 2 generują transakcję po kursie 101 i wolumenie 100 akcji, wielkość ujawniona zlecenia nr 2 zostaje w całości wyczerpana, zlecenie traci swój priorytet

- zlecenie nr 7 i zlecenie nr 3 generują transakcję po kursie 101 i wolumenie 100 akcji, wielkość ujawniona zlecenia nr 3 zostaje w całości wyczerpana, zlecenie traci swój priorytet
- zlecenie nr 7 i zlecenie nr 1 generują transakcję po kursie 101 i wolumenie 110 (w drugiej turze realizacji tego samego zlecenia przychodzącego w ramach tego samego limitu nie obowiązuje już ograniczenie wielkości transakcji do wolumenu ujawnionego zlecenia oczekującego)
- po zakończeniu przetwarzania zlecenia przychodzącego, zlecenia nr 1, 2, 3 są wyświetlane w arkuszu z wolumenem równym ich wielkości ujawnianej (100) (jeśli pozwala na to pozostały wolumen zlecenia)

Arkusz po zakończeniu realizacji zlecenia nr 7:

broker	no	wol.	bid kurs	ask kurs	wol.	no	broker
MBR2	1	100 (290)	101	102	30	4	SB21
MBR3	2	100 (400)	101	103	300	5	MBR3
SB21	3	100 (400)	101				
MBR3	6	200	98				

VI. Zlecenia Cross

Zlecenie Cross polega na jednoczesnym złożeniu zlecenia kupna i sprzedaży przez danego członka giełdy z tą samą ceną i tym samym wolumenem. Obydwie strony zlecenia mogą się zrealizować tylko ze sobą (brak interakcji z innymi zleceniami obecnymi w arkuszu).

Transakcje w wyniku złożenia zleceń Cross zawierane są niezwłocznie po ich przekazaniu do systemu giełdowego. Limit zleceń Cross musi znajdować się wewnątrz aktualnego spreadu rynkowego, istnieje możliwość zdefiniowania w systemie UTP, czy zlecenia równe brzegom spreadu są akceptowane, czy też nie. Brak jest dodatkowych ograniczeń co do wielkości wolumenu. W następujących przypadkach:

- brak zleceń po jednej lub obu stronach arkusza
- limit najlepszego zlecenia wykracza poza obowiązujące widełki dynamiczne/statyczne

obowiązującym ograniczeniem dla zleceń Cross jest wartość dolnych i/lub górnych widełek. W fazie dogrywki zlecenia Cross są akceptowane z kursem równym kursowi dogrywki.